

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 2.

April 1911.

9de aargang.

Redigert av Det Norske Myrselskaps sekretær, torvingeniør J. G. Thaulow.

OPROP TIL DANNELSE AV ET MYRDRYRKNINGSFOND

UNDERTEGNEDE formænd i »Det Norske Myrselskap« og »Selskapet til Emigrationens Indskrækning« opfordrer herved paa disse selskapers vegne til tegning av bidrag til *et fond for myrdyrknings fremme og landets bebyggelse.*

Langs store dele av vor kyst ligger der paa øer eller paa fastlandet vidtstrakte myrarealer og myrlænt jord, for det meste gode og lette at dyrke. Saaledes i de fleste av Romsdalens og Trøndelagens ytre herreder, langs hele Nordlandskysten, særlig i Vesteraalen, og videre i Tromsø amt.

Kun langsomt eller slet ikke tages disse arealer i bruk. De ligger der uten synderlig nytte, idet kun en forsvindende del av dem benyttes til brændtorv.

Befolkningen i disse kysttrakter bestaar for det meste av fiskere, som ikke i synderlig grad har kastet sig over myrdyrkning, dels fordi fiskeriet er hovedinteressen, og dels fordi de har for liten forstaaelse av landbrukets betydning og litet eller intet kjendskap til rationel myrdyrkning.

Myrdyrkning har i den sidste menneskealder gjort store fremskridt, og vi er nu ved videnskapens hjelp, ved anvendelse av kunstgjødsel og paa grundlag av praktiske forsøk sat istand til med fordel at kunne dyrke enhver nogenlunde god myr, der ikke ligger for høit eller for avsides. Men kjendskapet til disse nyere myrdyrkningsmetoder er der ute ved kysten liten eller ingen. Det gjælder paa en praktisk maate at faa spredt kundskap derom, og endnu mer gjælder det at faa nydrkningsarbeidet igang.

Vi har tænkt os, at dette bedst vilde kunne opnaaes ved et samarbeide mellem de to selskaper, som vi repræsenterer.

Der er bl. a. tilbudt os myrstrækninger i Ytre Namdalen, paa

øerne og kysten ved Foldenfjorden, og vi har tænkt, at det maaske kunde være heldig at begynde der, baade av hensyn til, at en derboende privatmand brukseier Torkilsen paa Spillum dampsag ved Namsos varmt interesserer sig for saken og er villig til at være foretagendets stedlige leder, og fordi Det Norske Myrselskaps forsøksstation paa Mæresmyren ligger nogenlunde nær. Disse myrer er ogsaa, efter hvad der er konstateret ved fagmænds undersøkelser, som regel grunde og godt formuldne. De hviler paa gammel havbund tildels av skjælsand eller ler.

Hr. Torkilsen har levet og virket i Namdalen i over 40 aar, og han fremholder, at det vil være av den største betydning for fiskerbefolkningen baade her og forøvrig langs hele kysten, at den ved siden av det ofte meget lønnende men hasardiøse fiske har et litet gaardsbruk at støtte sig til.

Undertegnede, Johan E. Mellbye, har ifjor sommer besøkt stedet og har paa Det Norske Myrselskaps aarsmøte 8de februar iaar holdt et foredrag, der væsentlig omfattet disse ting (se »Meddelelser fra Det Norske Myrselskap« nr. 1 for iaar). Saavel han, som ogsaa landbrukslærer H. Five, der med stipendium fra Emigrationssselskapet reiste i Namdalen forrige sommer, kan ikke forstaa andet, end at her er gunstige betingelser for en saadan virksomhet. Skulde det ved nærmere undersøkelse vise sig fordelagtigere at begynde et andet sted, saa er selvfølgelig intet iveien derfor.

Saadanne foretagender til landets bebyggelse eller indre kolonisation er ikke ukjent i utlandet. I Danmark har saaledes Hedeselskabet utrettet meget til fremme herav, og i Tyskland utføres i de sidste aar av en flerhet av sammenslutninger og selskaper et storartet arbeide til opdyrkning og bebyggelse av øde heder og myrer. Myrene i disse land har fordelen av en sydligere beliggenhet, men hvad beskaffenheten angaar, saa er vore myrer som regel av meget bedre kvalitet.

Idet vi opfordrer til tegning av bidrag, skal vi opplyse, at vi har tænkt os, at de indsamlede midler skulde oplægges til et fond under Det Norske Myrselskap og administreres av begge selskapers styrer ved en i fællesskap nedsat komite. Dette vil forøvrig kunne finde sin avgjørelse paa et senere møte, hvortil ogsaa eventuelle bidragsydere vil bli indkaldt.

Virksomheten vil i tilfælde søkes paabegyndt ved indkjøp av en eller flere større myrstrækninger eller gaarder med væsentlig udyrket myr. Kommer herunder noget fast mark med, vil vi anse det heldig for opnaaelse av tør, god byggetomt og plads nærmest husene. Myrene vil efter en av Det Norske Myrselskap godkjendt plan bli avgrøftet, eventuelt ogsaa helt opdyrket og opdelt i smaa gaardsbruk av passende størrelse. I begyndelsen kan det ogsaa være nødvendig at bebygge et eller et par av dem med paa en gang praktiske og vakre bygninger, der kan være mønster for senere bebyggelse. En eller flere parceller

kan bli smaa forsøksjordbruk, hvor de nyeste og bedste metoder for opdyrkning kunde vises i praksis, og de forskjellige sorter kunstgjødsel, kalkning, grusning og andre jordforbedringsmidler prøves. Vi gaar ut fra, at kjøpere mot garanti av vedkommende herred faar laan i Arbejderbruk og Boligbanken og derved sættes istand til noksaa hurtig at overta eiendommen. Efterhvert som fondets midler paa denne maate blir frigjort, vil nye myrstrækninger kunne indkjøpes og virksomheten utvides. Er begyndelsen god og gir gode resultater, saa maa ogsaa kunne paaregnes støtte av staten i form av et driftslaan eller paa anden maate. Vi kan da arbeide videre ved Romsdals- eller Trondhjems-kysten eller opover langs Nordlands- og Tromsøkysten, og Det Norske Myrselskap faar sine smaa praktiske forsøksjordbruk opover hele vor store nordvestlige landshalvdel. Et saadant arbeide vil ha stor national betydning og *bidra til at knytte kraftig ungdom til landet.*

Bidrag kan tegnes og indbetales paa Det Norske Myrselskaps kontor, Kr. August gate 7 a, hos sekretæren ingeniør *Thaulow*, eller paa Emigrationselskapets kontor, Karl Johans gate 27, og til dets sekretær overretssakfører *Klinkenberg*, Skippergaten 27. Vi ber ogsaa pressen om at støtte det planlagte foretagende og velvillig tegne og motta bidrag for os. Regnskap for de indkomne midler vil bli avlagt paa det møte, som senere sammenkaldes.

Kristiania i april 1911.

C. Wedel Færølsberg.

Johan E. Mellbye.

TORVINGENIØRENS REISEPLAN SOMMEREN 1911.

DER er indkommet i det hele 105 andragender om myrundersøkelser og veiledning i myrenes industrielle utnyttelse fra alle landets amter med undtagelse av Finmarken.

For at kunne imøtekomme saa mange som mulig av disse og samtidig kunne være tilstede ved møter og utstillinger vil torvingeniørens reiseplan bli følgende:

I løpet av mai og begyndelsen av juni maaned foretages reiser i østenfjeldske amter, om mulig med foredrag under amtsutstillingen i Elverum.

I sidste halvdel av juni og begyndelsen av juli myrundersøkelser i Nedenes, Lister og Mandals og Stavanger amter med foredrag paa 5te norske landsmøte for teknik i Stavanger.

Fra omkring 8de juli deltagelse i Harstadutstillingen med avholdelse av flere foredrag. Derefter myrundersøkelsesreiser i Tromsø og Nordlands amter til medio august.